

Lukas van der Storm @LvdSt

Apr 2 · 26 tweets · [LvdSt/status/1642642675634405378](#)

Er valt van alles aan te merken op de modelwerkelijkheid die we rondom stikstof hebben geschapen. Maar wat hier gezegd wordt klopt gewoon niet. De stikstofcrisis is zonder desinformatie al ingewikkeld genoeg. Uitleg voor de geïnteresseerde leek: (1/25)

We hebben in Nederland een model dat voor elke hectare aan natuur inschat wat er per jaar aan stikstof neerkomt. Dat gebeurt in de eenheid mol per hectare per jaar. Een mol is bij stikstof ongeveer 14 gram. Op de gemiddelde hectare komt ongeveer 1500 mol/ha/jaar terecht. (2)

Elke hectare aan natuur heeft ook een 'kritische depositiewaarde', ofwel KDW. De KDW is de hoeveelheid stikstof die de natuur daar maximaal aan kan. Wordt de KDW overschreden, dan bestaat het risico - dit is dus niet sowieso het geval - dat de natuur verslechtert. (3)

De KDW verschilt sterk per gebied/hectare. Sommige leefgebieden en soorten zijn erg gevoelig voor stikstof, andere minder. Er zijn KDW's van 1500 of zelfs meer, die vaak niet worden overschreden. Er zijn ook KDW's van rond de 500 voor zeer stikstofgevoelige gebieden. (4)

De bewering dat een bedrijf maximaal 0,07 gram per hectare per jaar mag deponeren (Nieman zegt zelfs uitstoten, maar laten we hem die fout vergeven), is onjuist. Er zijn talloze bedrijven die meer deponeren; anders hadden we ook helemaal geen stikstofcrisis. (5)

Maar we hebben wel een stikstofcrisis. De kern van de juridische patstelling die al 4 jaar duurt: op hectares aan natuur waar de KDW wordt overschreden, mag géén extra stikstof terecht komen. Daarom ligt de vergunningverlening grotendeels plat. (6)

Die 0,07 gram (of 0,005 mol) is daarbij in feite niet meer of minder dan de allerkleinste hoeveelheid die het stikstofrekenmodel Aerius nog aan een bron toerekent. Levert een project minder depositie op een hectare op, dan komt er 0 uit het systeem. (7)

Komt er een hoeveelheid van meer dan 0,005 mol uit de berekening rollen, dan ziet Aerius dat wél als extra stikstof. En omdat er op dit moment ook niet een heel klein beetje extra stikstof bij mag als de KDW is overschreden, kan er dan dus geen vergunning komen. (8)

Deden we altijd al zo moeilijk? Nee. Zo valt de term 'PAS-melders' nogal eens. Dat zijn (veelal) boeren die hun bedrijf uitbreidden, met een beperkte extra depositie tot gevolg. Als die minder dan 1 mol/ha/jaar was, hadden zij geen vergunning nodig; een melding volstond. (9)

Maar dat was dus juridisch niet houdbaar, oordeelde de Raad van State in 2019 in het vonnis dat de stikstofcrisis ontketende. Nu zitten zij dus buiten hun schuld zonder vergunning. Nog steeds, want stikstofruimte om hun situatie te legaliseren is er niet. (10)

Dat Duitsland een veel hogere stikstofdrempel hanteert dan 0,005 mol, is nogal wiesdes. Er ligt daar geen vonnis dat elk extra beetje stikstof taboe verklaart. Dat betekent overigens niet dat er in Duitsland geen KDW's worden overschreden. (11)

Een paar dingen over Duitsland. 1. Ook daar is een vergelijkbare crisis mogelijk als er een Duitse Johann Vollenbruch opstaat. 2. Stikstof is daar een kleiner probleem (hoewel juist vlakbij NL maar nauwelijks). 3. Duitsland heeft een ander natuurbeleid. (12)

Dat laatste is belangrijk. Het halen van KDW's is in het Europees natuurbeleid geen doel op zich. Het doel is dat we de 'staat van instandhouding' van natuurgebieden op peil houden. Daarbij geldt een 'verslechtingsverbod'. Hoe dat precies wordt gemeten, is aan lidstaten. (13)

Nederland heeft de staat van de natuur in brede zin niet zo heel goed in beeld. Het beleid is erg gefocust op stikstof. De hoeveelheid stikstof, afgezet tegen de KDW, is juridisch de hardste natuurindicator die we hebben. Dat is een keuze die Nederland zelf heeft gemaakt. (14)

Dat zorgt er dus voor dat de KDW hier een enorm centrale rol speelt én dat we geen 'drempelwaarde' hebben: elke extra depositie is bij overschrijding van de KDW immers taboe. Een partij als BBB wil de KDW uit de wet en een drempelwaarde; dat zijn op zich logische wensen. (15)

Sterker nog: het kabinet wil dat allebei ook. Maar het kabinet denkt óók dat dat juridisch nu niet kan. We hebben de kwaliteit van de natuur - in bredere zin dan alleen stikstof - nu niet goed genoeg in beeld en we hebben ook geen indicatoren om die te beoordelen. (16)

Er is een Ecologische Autoriteit in het leven geroepen om daaraan te werken, zodat er breder dan alleen stikstof/de KDW wordt gekeken. Maar dat kost tijd. Een drempelwaarde kan alleen als in zijn totaliteit glashelder is dat de stikstofdepositie afneemt. (17)

Dat is nu nog niet het geval, want het kabinet is er in 4 jaar amper in geslaagd tot keiharde en meetbare reducties te komen. In feite zitten we nu muurvast in een juridische fuik die de politiek zelf heeft geschapen. En er is eigenlijk maar een weg uit die fuik: (18)

Eerst zorgen voor een wezenlijke stikstofreductie in de natuur. Want we zitten natuurlijk vooral in deze fuik omdat we een reëel stikstofprobleem hébben. Pas als dat lukt, ontstaat ruimte voor een ander systeem. En kunnen we afscheid nemen van het huidige gedrocht. (19)

Want ja, veel pijnpunten vanuit agrarische hoek zijn óók gewoon waar. Een KDW van 500 mol/ha/jaar is schier onhaalbaar in een dichtbevolkte delta. Het klopt dat je die zelfs niet haalt als je alle landbouw én andere activiteit rondom een gebied weghaalt. (20)

En ja, het ís van een zinneprikkelende schijnnaauwkeurigheid om via een model te berekenen dat er precies 0,3 gram stikstof per jaar op een hectare op 3,6 kilometer van een boerderij terecht komt, om maar een willekeurige dwarsstraat te noemen. (21)

Een drempelwaarde van minstens 1 mol is daarom inderdaad wenselijk: onder de 1 mol zijn deposities zo klein dat ze eigenlijk niet aan een individueel bedrijf zijn toe te schrijven, concludeerde TNO vorig jaar. Ze zijn niet te onderscheiden van achtergrondruis. (22)

Maar de tragiek van de stikstofcrisis is dat er talloze bronnen - veehouderijen en andere uitstoters - zijn. Het hele stikstofprobleem is juist de optelsom van amper precies te traceren kleine beetjes. Die dus bij elkaar wél voor een gezamenlijk probleem zorgen. (23)

Er is na 4 jaar stikstofcrisis bovendien een lange rij wachtenden die óók een klein beetje stikstof willen kunnen deponeren. Ook daarvoor waarschuwt TNO: voer je nu een drempelwaarde van 1 mol in, dan kan heel veel wat nu stil ligt onmiddellijk weer doorgaan. (24)

En dan weet je een ding zeker: er komt meer stikstof in de natuur. (25/eind)

Disclaimer: dit gaat een beetje hard, dus het lukt me niet om overal op te reageren. Excuses daarvoor.